

Tips til tilrettelegging i skolen for barn med dysmeli

Utarbeidet av TRS Kompetansesenter for sjeldne diagnoser, 2015. Vedlegg til e-læringskurs for lærere og ansatte i skolefritidsordningen som skal ta imot barn med dysmeli.

Barn med dysmeli er forskjellige og har ulikt behov for tilrettelegging. Under er noen forslag til mulige løsninger i ulike oppgaver og aktiviteter. Listen er ikke uttømmende. Det er viktig å vurdere hvert barn individuelt. **Planlegg i god tid i forkant**, tenk kreativt og finn gode løsninger i samarbeid mellom skole, barnet, foreldre, kommuneergoterapeut/ fysioterapeut og dysmeliteam.

I Klasserommet:

Sittestilling:

Vurder behov for tilrettelegging i samarbeid med kommuneergoterapeut eller fysioterapeut:

- Barn med bendysmeli; behov for stol med fotstøtte? Plass til evt rullestol?
- Barn med armdysmeli; Viktig med god arbeidsstilling for begge armer, mulige løsninger kan være f.eks pult med utsparing eller arbeidsstol med armlen

Skriving (hånd/armdysmeli):

Mulige løsninger er f.eks:

- Blyantgrep fra vanlig bokhandel
- Spesialtilpasset blyantgrep laget av ortopedisk verksted (se bildeeksempel)
- Pc eller ipad; for barn med større armdysmelier eller barn med hånd/armdysmeli som bruker mye krefter på skriving, kan PC være et alternativ. Spesielt i høyere skoletrinn når krav til tempo og skrivemengde øker. For barn med begrenset håndfunksjon kan touchskjerm på nettbrett være lettere å betjene enn ulike tastaturløsninger.

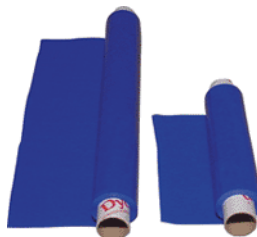

Bilde av spesialtilpasset blyantgrep gjengitt med tillatelse av Tom Christensen Norsk Teknisk Ortopedi, Ottestad.

Støtte bok ved skriving/ lesing (hånd/armdysmeli):

Mulige løsninger er f.eks:

- sklisikkert underlag (sklikke) under skriveboka.
- Magnetskriveplate med linjal

Informasjon om leverandører: <http://www.hjelpemiddeldatabasen.no/>

Finmotoriske oppgaver (hånd/armdysmeli):

Mulige løsninger er f.eks:

- Klippe; hvis vanlig saks er vanskelig å bruke finnes alternativer: f.eks saks med fjær eller brede håndtak

Informasjon om leverandører: <http://www.hjelpemiddeldatabasen.no/>

- Holde linjal; det finnes flere alternativer:

Linjal med grep og vekt for stabilisering

Gradskive og vinkellinjal med grep

Informasjon om leverandører: <http://www.hjelpemiddeldatabasen.no/>

Det finnes også gradskiver med litt opphøyet grep i vanlig handel (bokhandlere):

Griffit G4516 Vinkellinjal

Griffit G210 Gradskive

Praktiske fag og oppgaver

Praktiske skolefag som mat og helse, forming og musikk krever ofte bruk av begge armer og mange aktiviteter er stående og gående.

Mat og helse:

Noen har nytte av hjelpemidler eller andre måter å tilpasse oppgavene på:

Barn med hånd/armdysmeli:

Mulige løsninger er f.eks:

- sklissikkert underlag, skjærebrett med spiker, kniver med vinklet skaft, spesialsakser.

Barn med bendysmeli:

Viktig å vurdere:

- Er aktivitetene stående over tid? Har barnet vansker med det?
- Er det behov for tilrettelegging? F.eks arbeidsstol.

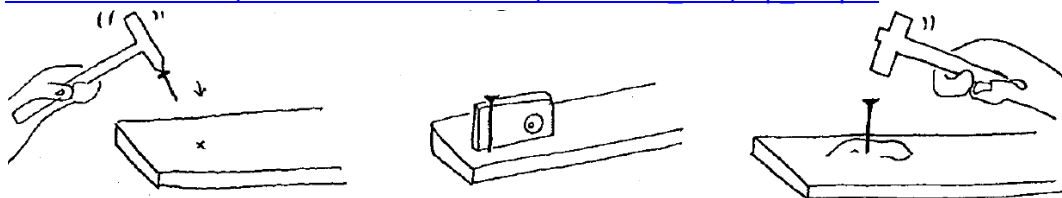

Formingsaktiviteter:

Tenk kreativt. Hvordan kan formingsaktiviteter tilpasses for barnet?

- Kan du velge aktiviteter som lett kan tilpasses alle barn i klassen?
- Kan du finne lure løsninger?

F.eks slå i spiker når man har bare en hånd, alternativer kan være: magnetisk hammer, magnetkloss til å støtte spikeren, eller modelervoks til å feste spikeren. Kilde: http://arm-bendefekte-amc.dk/arm-bendefekte-amc.dk/Brochurer_files/hlp_cat.pdf

- Kan utstyr spesialtilpasses? Dysmeliteam / ortopedisk verksted kan lage spesialtilpasninger, men tilpasninger kan ta tid.

Bilde av
 spesialtilpasset grep
 til hammer gjengitt
 med tillatelse av Tom Christensen Norsk Teknisk Ortopedi,
 Ottestad.

Musikkundervisning:

Planlegg musikkundervisning i god tid på forhånd. Samarbeid med barn og foreldre.

- Hvilke instrumenter kan og vil barnet spille?
- Tenk kreativt, hvordan kan musikkundervisningen tilpasses for barnet?
- Hvis det er behov for å tilpasse instrumenter så kan det gjøres i samarbeid med Dysmeliteam/ ortopedisk verksted, men tilpasninger kan ta tid å lage.

To eksempler:

Blokkfløyte med utbygd fingergrep for et barn med hånddysmeli

Fiolinbueprotese for et barn med armdysmeli

Bilder gjengitt med tillatelse av Tom Christensen Norsk Teknisk Ortopedi, Ottestad.

Løfte ting ut av skap, hyller osv.

Tenk plassering og at ting er lett å få tak i for barnet

Bære sekk (hånd/armdysmeli):

Mulige løsninger er f.eks:

- Dobbelt sett skolebøker (hvis bæring av tung sekk er belastende for skulder/ nakke)
- Tilpasning av stropper på skolesekken (hvis barnet ikke klarer å lukke bryst/magestroppen eller reimene lett sklir av skulderen). Ortopedisk verksted/ dysmeliteam kan vurdere og lage tilpasning av skolesekken

Se Nav sine sider www.nav.no for informasjon om mulighet for å søke tilskudd til tilpasning av skolepult/ arbeidsstol, datautstyr og til rimelige hjelpemidler ("småhjelpemidler"; som sakser, sklikke og lignende)